ZBIERKA ZÁKONOV
SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Ročník 1949

Vyhlásené: 30.12.1949 Vyhlásená verzia v Zbierke zákonov Slovenskej republiky

Obsah tohto dokumentu má informatívny charakter.

279.

Zákon

zo dňa 19.decembra 1949

o finančnom hospodárení národných výborov.

Národné shromaždenie Československej republiky usnieslo sa na tomto zákone:

Diel I.
Úvodné ustanovenia.

§ 1.

Finančné hospodárenie národných výborov je určované úlohami vyplývajúcimi z ich postavenia vykonávateľov štátnej moci a predstaviteľov politickej vôle ľudu, najmä úlohami pripadajúcimi im pri príprave a plnení jednotného hospodárskeho plánu. Národné výbory musia pri finančnom hospodárení dbať na celoštátne záujmy i potreby obyvateľstva svojho správneho obvodu.

§ 2.

Finančné hospodárenie národných výborov je časťou verejného hospodárstva. Pre finančné hospodárenie národných výborov všetkých stupňov platia rovnaké zásady, zodpovedajúce zásadám finančného hospodárenia ústrednej štátnej správy.

Diel 2.
Rozpočty národných výborov.

§ 3.
Vzťah rozpočtov národných výborov k jednotnému hospodárskemu plánu.

(1) Národný výbor hospodári v každom jednotlivom roku podľa rozpočtu, ktorý zaisťuje splnenie jeho plánovaných výkonov a potrieb a ostatného programu jeho činnosti.

(2) Plánované výkony a potreby národného výboru (ďalej len „vlastný hospodársky plán národného výboru“) sú súčasťou jednotného hospodárskeho plánu. O príprave a prejednaní vlastného hospodárskeho plánu národného výboru a o jeho včlenení do jednotného hospodárskeho plánu platia príslušné predpisy o hospodárskom plánovaní.

(3) Vlastný hospodársky plán národného výboru a rozpočet národného výboru musia byť vo vzájomnom súlade. Štátny úrad plánovací a ministerstvá vnútra a financií zaistia tiež časový súlad prípravy a prejednania vlastných hospodárskych plánov národných výborov a prípravy a prejednania ich rozpočtov.

(4) Pri príprave svojho vlastného hospodárskeho plánu a svojho rozpočtu sa národný výbor opiera o iniciatívu pracujúceho ľudu, ktorý sa zúčastní aj na ich prejednávaní a kontroluje ich vykonávanie.

§ 4.
Všeobecné ustanovenia o rozpočtoch.

(1) Rozpočtové výdavky a príjmy národných výborov sú výdavkami a príjmami jednotného štátneho rozpočtu. Každý národný výbor hospodári podľa vlastného jednotného rozpočtu.

(2) Pre ľudovú správu v hlavnom meste Prahe sa sostavuje jednotný rozpočet Ústredného národného výboru, ktorého súčasťou sú rozpočty obvodných národných výborov.

(3) Jednotný národný výbor, ktorý vykonáva na území okresu pôsobnosť okresného národného výboru a na území mesta svojho sídla pôsobnosť miestneho národného výboru, hospodári podľa jednotného rozpočtu, ktorého súčasťou je rozpočet pre ľudovú správu v obci.

(4) Rozpočty komunálnych podnikov (zákon zo dňa 21.júla 1948 č. 199 Sb., o komunálnych podnikoch) nie sú súčasťou rozpočtu národného výboru. Do rozpočtu národného výboru sa zaradia len tie peňažné sumy z rozpočtov komunálnych podnikov, ktoré sa odvádzajú národnému výboru, najmä predpokladaný rozpočtový zisk, alebo ktoré idú na jeho ťarchu.

(5) Ministerstvo financií môže po dohode s Ministerstvom vnútra, Štátnym úradom plánovacím, Najvyšším účtovným kontrolným úradom a príslušným ústredným úradom určiť, v ktorých prípadoch sa do rozpočtu národného výboru zaradí len zisk alebo strata iných zariadení spravovaných národným výborom (zariadenia oddelene účtujúce). Rozpočty takýchto zariadení tvoria prílohu rozpočtu národného výboru.

§ 5.
Príprava rozpočtov.

(1) Ministerstvo vnútra začne prípravu rozpočtov tým, že za súčinnosti dotknutých národných výborov zistí predpokladané potreby pre ich činnosť a pre ich vlastný hospodársky plán, a ďalej ich predpokladané príjmy v budúcom roku. Sumy na predpokladané investície sa vykážu oddelene.

(2) Prípravné konanie má umožniť vzájomné srovnanie uplatňovaných potrieb národných výborov a posúdenie ich únosnosti s hľadiska celkového národného dôchodku. Výsledky prípravného konania slúžia na to, aby v rozpočtovnom konaní mohlo byť finančne zabezpečené rovnomerné plnenie úloh verejnej správy.

§ 6.
Prejednanie rozpočtov.

(1) Rada národného výboru sostaví návrh rozpočtu na budúci rok a vyloží ho na čas 15 dní. V tomto čase možno k nemu podávať pripomienky. Potom prejedná plenárne zasadanie národného výboru predložený návrh o podané pripomienky a usnesie sa na rozpočte. Proti tomuto usneseniu nemožno sa odvolať.

(2) Do návrhu rozpočtu národného výboru môžu nazerať a za čas jeho vyloženia pripomienky k nemu podávať:

a) pri rozpočtoch miestnych národných výborov fyzické osoby staršie 18 rokov, ktoré majú v obci svoje bydlisko alebo zamestnanie, a právnické osoby, ktoré majú v obci svoje sídlo alebo v nej vykonávajú činnosť, a pokiaľ ide o potreby škôl, tiež združenia rodičov a priateľov školy a miestne národné výbory priškolených obcí;

b) pri rozpočtoch okresných národných výborov všetky miestne národné výbory v okrese a okresné orgány masových ľudových organizácií.

(3) Dohliadací národný výbor (úrad) je oprávnený upraviť v rozpočtovom konaní rozpočty podriadených národných výborov. Proti opatreniu, ktorým bol rozpočet upravený, sa nemožno odvolať.

§ 7.
Včleňovanie rozpočtov národných výborov do štátneho rozpočtu.

(1) Ministerstvo vnútra sostaví po predchádzajúcom prejednaní s Ministerstvom financií a s príslušnými ústrednými úradmi celoštátne súhrny upravených rozpočtov národných výborov. Tieto súhrny včlení Ministerstvo financií do návrhu štátneho rozpočtu.

(2) Vláda môže upraviť rozpočty národných výborov alebo ustanoviť zásady pre ich úpravu. Proti opatreniu, ktorým bol rozpočet upravený, nemožno sa odvolať.

(3) Ak zmení Národné shromaždenie vládny návrh štátneho rozpočtu a ak sa dotýka táto zmena rozpočtov národných výborov, vykoná vláda ich úpravu. Ustanovenie odseku 2 platí tu obdobne.

(4) Ministerstvo vnútra oznámi, poprípade dá oznámiť národným výborom konečnú úpravu ich rozpočtov.

§ 8.
Náhradné opatrenie.

Ak nepredloží národný výbor rozpočet včas, sostaví a určí ho z úradnej moci náhradným opatrením dohliadací národný výbor (úrad). Proti takému opatreniu nemožno sa odvolať.

§ 9.
Vykonávacie predpisy.

(1) Vláda vydá nariadením podrobnejšie predpisy o rozpočtoch národných výborov, pričom môže aj určiť osobitnú úpravu prejednávania rozpočtov komunálnych podnikov.

(2) Ministerstvo financií ustanoví po dohode s Ministerstvom vnútra, Štátnym úradom plánovacím a Najvyšším účtovným kontrolným úradom zásady pre sostavenie rozpočtov národných výborov a pre ich včlenenie do jednotného štátneho rozpočtu.

Diel 3.
Úhrada finančných potrieb národných výborov.

§ 10.
Zdroje úhrady.

(1) Rozpočtové príjmy národných výborov sú:

a) pravidelný výnos národného majetku v správe národného výboru;

b) mimoriadny výnos národného majetku v správe národného výboru v prípadoch, ktoré určí vláda nariadením;

c) výnos vlastných dávok;

d) výnos vlastných poplatkov;

e) výnos príspevkov vyberaných od účastníkov na úhradu nákladov na zariadenia, z ktorých títo účastníci majú osobitný prospech;

f) náhodilé príjmy, ako sú dary a výnosy verejných sbierok.

(2) Prípadný rozdiel medzi skutočnými výdavkami urobenými v rámci právoplatného rozpočtu a skutočným výnosom rozpočtových príjmov národného výboru uhradzuje sa z ostatných štátnych prostriedkov. Vláda môže nariadením priznať národným výborom tiež podiel na daniach alebo iných štátnych príjmoch.

§ 11.
Dávky a poplatky.

(1) Národné výbory vyberajú vlastné dávky a poplatky (ďalej len „dávky a poplatky“) podľa poriadku o vlastných dávkach a poplatkoch národných výborov (ďalej len „dávkový a poplatkový poriadok“), ktorý vydá vláda nariadením. V dávkovom a poplatkovom poriadku bude najmä určené, ktoré dávky a poplatky a za akých predpokladov sú národné výbory povinné vyberať, kto je povinný dávku alebo poplatok platiť alebo odvádzať, kto, poprípade čo za ne ručí a či sa môžu presunúť na iného.

(2) Sadzby dávok majú byť v dávkovom a poplatkovom poriadku určené zpravidla jednotne.

(3) Sadzby poplatkov určí národný výbor podľa nákladov, s ktorými je spojená príslušná služba, výkon alebo dodávka, a so zreteľom na obstarávacie a obnovovacie výdavky na príslušné zariadenie. V dávkovom a poplatkovom poriadku môže byť určená tiež najnižšia a najvyššia hranica pre sadzby poplatkov.

(4) Dávkový a poplatkový poriadok určí, za ktorých podmienok môže národný výbor poveriť iný verejný orgán, poprípade štátny, národný alebo komunálny podnik, aby v jeho mene vyberal jeho dávky alebo poplatky, a ak ide o podnik, aká náhrada tomuto podniku za to prislúcha.

§ 12.
Príspevky účastníkov.

(1) Národný výbor môže požadovať príspevky na zriadenie a udržovanie (prevádzanie) zariadenia slúžiaceho verejnému záujmu od účastníkov, ktorí z neho majú osobitný prospech. Pre výšku požadovaných zriaďovacích príspevkov je smerodajná výška nákladov potrebných na zriadenie dotknutého zariadenia a miera osobitného prospechu účastníka. Pre výšku požadovaných udržovacích (prevádzacích) príspevkov je smerodajná miera zvýšenia udržovacieho (prevádzacieho) nákladu, ktoré bolo vykonané pre osobitný prospech účastníka. Pri rozvrhu príspevkov treba podľa možností pribrať do úvahy mieru osobitného prospechu, ktorý toto zariadenie prináša jednotlivým účastníkom.

(2) Ak nesúhlasia účastníci, ktorí by mali platiť dohromady viac než jednu polovicu všetkých príspevkov, s navrhovanou celkovou výškou príspevkov, s ich rozvrhom alebo spôsobom platenia, treba na príslušné usnesenie národného výboru súhlas dohliadacieho národného výboru (úradu).

(3) Vláda môže nariadením vydať podrobnejšie predpisy na vykonanie odsekov 1 a 2, najmä môže ustanoviť zásady pre prejednanie s účastníkmi, ďalej podľa akých zásad a akým spôsobom sa príspevky rozvrhujú, ako sa vracajú, ak nedošlo k splneniu ich účelu, ako sa predpisujú, vyberajú a vymáhajú, aké sú úroky z omeškania, komu prislúcha oslobodenie alebo zníženie sadzby a v akých lehotách sa premlčuje právo príspevky vyrúbiť a vymáhať.

§ 13.
Príležitostné príjmy.

(1) Usnesenie národného výboru o tom, že má byť prijatý dar, ktorého prijatie predpokladá poskytnutie určitého plnenia, vyžaduje schválenie dohliadacieho národného výboru (úradu), ktorý posúdi vhodnosť prevzatia záväzku. Schválenie nemožno udeliť, ak nie je zaistená možnosť uskutočniť plnenie, ktorým je poskytnutie daru podmienené.

(2) Ak je poskytnutie daru spojené s podmienkou uhradiť alebo prevziať dlh z pôžičky, zadováži si dohliadací národný výbor (úrad) pred schválením podľa odseku 1 súhlas Ministerstva financií. Ak udelí Ministerstvo financií súhlas, bude tento dlh prevzatý a skoncovaný štátom, pokiaľ nemožno pôžičku splatiť z daru samého. Veriteľ je povinný prijať plnenie.

(3) Ak prijal národný výbor dar, ktorý bol urobený na určitý účel, je povinný použiť ho podľa jeho určenia. Ak to nie je možné pre zmenené pomery alebo z iného vážneho dôvodu, je na jeho iné použitie potrebný súhlas dohliadacieho národného výboru (úradu).

(4) Vláda určí nariadením, kedy je výnos verejnej sbierky, poriadanej národným výborom, rozpočtovým príjmom národného výboru.

Diel 4.
Výdavky národných výborov.

§ 14.
Výdavky z hľadiska účelu.

Národný výbor rozpočtuje výdavky potrebné na to, aby mohol riadne plniť svoje úlohy, počítajúc v to výdavky potrebné na zaistenie hospodárstva príslušného sväzku ľudovej správy.

§ 15.
Výdavky s hľadiska hospodárskeho plánovania.

(1) S hľadiska hospodárskeho plánovania rozpočtuje národný výbor jednak výdavky na investície, ktoré sú zaradené do vykonávacích plánov jednotného hospodárskeho plánu (investičné výdavky), jednak výdavky ostatné (neinvestičné). Rozlíšenie výdavkov investičných a neinvestičných sa určí podľa predpisov o hospodárskom plánovaní.

(2) Investičné výdavky rozpočtuje onen národný výbor, ktorý podniká príslušné investície.

(3) Neinvestičné výdavky spojené s výkonom verejnej správy alebo hospodárskeho opatrenia rozpočtuje onen národný výbor, do ktorého pôsobnosti tento výkon prislúcha.

(4) Ministerstvo vnútra môže po dohode s Ministerstvom financií a príslušným ústredným úradom určiť, ktorý národný výbor má rozpočtovať určité výdavky.

§ 16.
Vzájomné subvencie a náhrady.

(1) Poskytovanie náhrad za výkon verejnej správy a poskytovanie vzájomných subvencií (príspevkov, dotácií a darov) medzi národnými výbormi nie je dovolené. Taktiež nie je dovolené, aby také náhrady alebo subvencie poskytoval národným výborom niektorý ústredný úrad, alebo aby ich národné výbory poskytovaly jemu.

(2) Štát neposkytuje náhradu za používanie majetku sväzku ľudovej správy; národný výbor neposkytuje náhradu za užívanie štátneho majetku alebo majetku iného sväzku ľudovej správy. Tieto ustanovenia sa nevzťahujú na užívanie majetku v správe národného podniku alebo komunálneho podniku a majetku patriaceho k štátnemu podniku alebo k zariadeniu národného výboru oddelene účtujúcemu.

§ 17.
Normalizovanie výdavkov.

Ministerstvo vnútra vydá po dohode s Ministerstvom financií, štátnym úradom plánovacím a Najvyšším účtovným kontrolným úradom vyhláškou v Úradnom liste smernice, ktorými budú postupne určení ukazovatelia pre výpočet výdavkových položiek národných výborov v jednotlivých odboroch verejnej správy ako podklad pre normalizovanie a stabilizovanie ich výdavkového hospodárenia. Pred vydaním týchto smerníc majú byť vypočuté príslušné ústredné úrady a krajské národné výbory.

Diel 5.
Pôžičky a záruky.

§ 18.

Národné výbory nemôžu uzavierať pôžičky. Taktiež nemôžu preberať záruky za cudzie záväzky, pokiaľ osobitné predpisy o štátnych zárukách neurčia inak.

Diel 6.
Vlastné finančné hospodárenie a p očtovníctvo národných výborov.

§ 19.
Hospodárenie podľa rozpočtu.

(1) Národný výbor hospodári podľa právoplatného rozpočtu a podľa príslušných ustanovení rozpočtového zákona. Toto ustanovenie nebráni tomu, aby národný výbor použil výnos daru alebo iného venovania, ktoré boly urobené na určitý účel, podľa ich určenia, i keď príslušný výdavok nie je zaradený do rozpočtu, pokiaľ možno tento výdavok uhradiť v tom istom rozpočtovom roku z daru (venovania) samého.

(2) Ak nebol na začiatku rozpočtového roku štátny rozpočet ešte schválený, hospodári národný výbor dočasne podľa predpisov platných pre dočasné vedenie štátneho hospodárenia.

§ 20.
Zmena vo vykonávacom pláne jednotného hospodárskeho plánu.

Ak nastane v rozpočtovom roku podľa príslušných predpisov zmena vo vykonávacom pláne jednotného hospodárskeho plánu, pokiaľ ide o investície národného výboru pojaté do tohto plánu, môže národný výbor bez ďalšieho prekročiť svoj rozpočet o vyššiu plánovanú sumu. Orgán, ktorý vykonal zmenu vykonávacieho plánu, je povinný urobiť zároveň opatrenia o úhrade.

§ 21.
Nepredvídané výdavky.

Kedy možno vykonávať presuny rozpočtových úverov (virementy) na úhradu nepredvídaných výdavkov a kedy možno robiť nepredvídané výdavky, pre ktoré nemožno nájsť úhradu ani presunom, určí sa na základe rozpočtového zákona.

§ 22.
Viazanie rozpočtových úverov.

Vláda určí nariadením, ako má byť viazaný rozpočtový úver, ak je zrejmé, že nebude vykonané opatrenie spojené s výdavkom, pre ktorý je v schválenom rozpočte určená úhrada.

§ 23.
Úsporové fondy.

(1) Ak dosiahne národný výbor vzhľadom na výdavky, predvídané v tej istej rozpočtovej kapitole, efektívne úspory, bude mu na jeho žiadosť, podanú po uplynutí rozpočtového roku ponechaná polovica týchto úspor dohliadacím národným výborom (úradom), len čo tento národný výbor (úrad) preskúšal správnosť efektívnych úspor na podklade predložených záverečných účtov. Z takto ponechaných súm sa vytvorí úsporový fond, s ktorým môže národný výbor so súhlasom dohliadacieho národného výboru (úradu) nakladať i mimo rozpočtu. Dohliadací národný výbor (úrad) môže súhlas na zamýšľané opatrenie odoprieť len, ak je také použitie fondu zjavne neúčelné.

(2) Za efektívne úspory podľa odseku 1 sa pokladajú najmä úspory vzniknuté splnením hospodárskeho plánu a ostatných úloh národného výboru s menšími nákladmi, dosiahnutými zjednodušením správy, a vyššie výnosy spravovaného majetku a komunálnych podnikov dosiahnuté zvlášť zvýšením výrobnosti a prekročením hospodárskeho plánu. Za efektívne úspory nemôžu byť pokladané najmä úspory vzniknuté nesplnením úloh, znížením akosti plnenia a nesprávnym odhadom výdavkov a príjmov. Ministerstvo vnútra vydá po dohode s Ministerstvom financií a Najvyšším účtovným kontrolným úradom smernice o vytvorení úsporových fondov, o ich používaní a účtovaní a o tom, čo možno považovať za efektívne úspory.

§ 24.
Pokladničná služba a platobný styk.

(1) Ministerstvo financií upraví po dohode s Ministerstvom vnútra a Najvyšším účtovným kontrolným úradom vyhláškou v Úradnom liste pokladničnú službu a platobný styk národných výborov za použitia služieb Poštovej sporiteľne, národného podniku.

(2) Ministerstvo financií upraví po dohode s Ministerstvom vnútra smernicami, ako národné výbory čerpajú prostriedky na úhradu svojich výdavkov podľa § 10 a akú smú mať pokladničnú hotovosť.

§ 25.
Rozpočtovníctvo a účtovníctvo.

(1) Národný výbor je povinný usporiadane zachycovať účtovnými zápismi všetky účtovné prípady v účtovných knihách.

(2) Štátny plánovací úrad vydá po dohode s ministerstvami financií a vnútra a Najvyšším účtovným kontrolným úradom smernice pre rozpočtovníctvo a účtovníctvo národných výborov.

(3) Ministerstvo financií vydá po dohode s Ministerstvom vnútra a Najvyšším účtovným kontrolným úradom v rámci smerníc podľa odseku 2 predpisy o organizácii účtovnej služby národných výborov.

§ 26.
Poukazovacie právo.

Ministerstvo vnútra upraví po dohode s Ministerstvom financií vyhláškou v Úradnom liste poukazovacie právo na národných výboroch.

§ 27.
Kontrola hospodárenia podľa rozpočtu.

Ministerstvo financií určí po dohode s Ministerstvom vnútra vyhláškou v Úradnom liste, ktoré národné výbory, v akom rozsahu a v akých lehotách sú povinné oznamovať Poštovej sporiteľni, národnému podniku, výkazy predpokladaných príjmov a výdavkov podľa svojich právoplatných rozpočtov za účelom kontroly ich hospodárenia podľa rozpočtu a ako sa pri vykonávaní tejto kontroly postupuje.

§ 28.
Záverečné účty.

(1) Po skončení účtovného roka uzavrie národný výbor účtovné knihy, vypracuje a prejedná záverečné účty a predloží ich dohliadaciemu národnému výboru (úradu). Záverečný účet úsporového fondu tvorí ich prílohu.

(2) Ustanovenia tohto zákona o prejednaní rozpočtov národných výborov a o ich začlenení do štátneho rozpočtu platia obdobne pre záverečné účty národných výborov.

(3) Vláda vydá nariadením predpisy o prejednávaní a schvaľovaní záverečných účtov komunálnych podnikov.

Diel 7.
Správa majetku.

§ 29.
Majetok spravovaný národnými výbormi.

(1) Národný výbor spravuje národný majetok sverený do jeho správy, ktorým je i majetok svázku ľudovej správy, podľa zásad tohto zákona.

(2) Ak spravuje národný výbor na základe dohovoru alebo osobitných predpisov iný majetok než národný majetok jemu sverený (odsek 1) vedie jeho správu oddelene.

§ 30.
Zrušenie fondov a kmeňového imania.

(1) Národný majetok spravovaný národnými výbormi vo forme fondov prestáva byť účelovým majetkom dňom, ktorý určí vláda nariadením. Vláda môže nariadením určiť výnimky. Prostriedky zrušených fondov v hotovosti a vo vkladoch sú rozpočtovým príjmom národného výboru.

(2) Doterajšie kmeňové obecné imanie stráca túto povahu. Ustanovenie odseku 1, tretej vety platí obdobne.

§ 31.
Správa národného majetku.

(1) Národný výbor je povolaný, aby udržoval a zveľaďoval národný majetok sverený do jeho správy. Je oprávnený na všetky súdne i mimosúdne úkony, ktoré súvisia s touto správou. Nemôže však podávať opravné prostriedky proti rozhodnutiam dohliadacieho národného výboru (úradu), urobeným o národnom majetku podľa tohto zákona a predpisov na jeho základe vydaných.

(2) Správu národného majetku národnému výboru sveruje a odníma, a to bez náhrady, príslušný ústredný úrad po dohode s ministerstvami vnútra a financií, poprípade dohliadací národný výbor podľa ich splnomocnenia. Rovnakým spôsobom môžu byť národnému výboru uložené obmedzenia vo výkone takej správy. Týmito ustanoveniami nie sú dotknuté predpisy o majetku skonfiškovanom a znárodnenom a majetku získanom pre účely pozemkových reforiem.

(3) Ustanoveniami odsekov 1 a 2 nie sú vylúčené smluvné prevody národného majetku.

(4) Záväzky plynúce podľa príslušných predpisov z konania alebo opomenutia národného výboru, ak nejde o záväzky komunálneho podniku, môžu byť uplatňované proti štátu.

(5) Vláda určí nariadením podrobnosti na vykonanie odsekov 1 až 4.

(6) Príslušný ústredný úrad môže po dohode s ministerstvami vnútra a financií a Najvyšším účtovným kontrolným úradom vydať smernice o správe majetku vykonávanej národnými výbormi.

§ 32.
Nakladanie s nehnuteľným majetkom a mimoriadne hospodárske opatrenia.

(1) Vláda určí nariadením, za akých podmienok môže národný výbor scudziť nehnuteľný majetok jemu sverený, tento zaťažiť alebo prenajať (dať do árendy) a ktorý dohliadací národný výbor (úrad) schvaľuje príslušné usnesenie. Scudzením podľa tohto ustanovenia nie je, ak neprestáva dotknutý majetok byť majetkom národným.

(2) Schválenie dohliadacieho, poprípade vyššieho dohliadacieho národného výboru (úradu) treba na usnesenie, ktorým národný výbor preberá záväzok zaťažujúci rozpočty budúceho roku alebo ďalších rokov alebo robí iné mimoriadne hospodárske opatrenie. Podrobnejšie predpisy vydá vláda nariadením.

Diel 8.
Dohľad.

§ 33.
Organizácia dohľadu.

(1) Na vykonávanie vnútorného dohľadu na finančné hospodárenie národného výboru môže byť zriadená finančná komisia. Vláda určí nariadením, v ktorých prípadoch má národný výbor zriadiť finančnú komisiu, ako je složená a aká je jej pôsobnosť.

(2) Inštančný dohľad na finančné hospodárenie národných výborov vykonávajú dohliadacie národné výbory (úrady). Sú nimi príslušné národné výbory vyššieho stupňa a v najvyššej stolici Ministerstvo vnútra, ktoré postupuje po dohode s Ministerstvom financií a príslušnými ústrednými úradmi. V otázkach, pri ktorých tento zákon ustanovuje príslušnosť Ministerstva financií, je najvyšším dohliadacím úradom Ministerstvo financií, ktoré postupuje po dohode s Ministerstvom vnútra a príslušnými ústrednými úradmi.

(3) Oprávnenia, ktoré prislúchajú bezprostrednému dohliadaciemu národnému výboru, s výnimkou schvaľovacieho oprávnenia, prislúchajú tiež vyššiemu dohliadaciemu národnému výboru (úradu). Ak je vyšší dohliadací národný výbor (úrad) toho názoru, že nižší dohliadací národný výbor mal použiť niektoré zo svojich dohliadacích oprávnení a že zanedbal tak urobiť, môže urobiť toto opatrenie sám.

(4) Nedotknuté zostávajú ustanovenia osobitných predpisov o dohľade na činnosť národných výborov.

(5) Ministerstvu vnútra prislúcha po dohode s Ministerstvom financií dbať na to, aby dohľad na finančné hospodárenie národných výborov bol vykonávaný sústavne, úsporne a účinne. Tieto ministerstvá môžu na tento účel dávať po dohode so zúčastnenými ústrednými úradmi dohliadacím národným výborom záväzné pokyny a príkazy.

§ 34.
Účel dohľadu.

Dohliadacím národným výborom (úradom) prislúcha starať sa, aby národné výbory riadne hospodárily a plnily ustanovenia tohto zákona a predpisov podľa neho vydaných.

§ 35.
Prostriedky dohľadu.

(1) Pri vykonávaní dohľadu na hospodárenie národných výborov môže dohliadací národný výbor (úrad) vykonávať v nich prehliadky alebo revízie ich finančného hospodárenia so všetkých stránok. Revízne orgány sú oprávnené nazerať do všetkých písomností a kníh národného výboru, vstupovať do jeho úradných miestností a žiadať od jeho členov a zamestnancov vysvetlivky.

(2) Ministerstvo vnútra má spolu s Ministerstvom financií najmenej raz v troch rokoch sa presvedčiť prehliadkou o stave finančného hospodárenia krajských národných výborov a Ústredného národného výboru hlavného mesta Prahy a vykonať revíziu aspoň niektorého jeho odvetvia. Rovnakú povinnosť má krajský národný výbor, pokiaľ ide o finančné hospodárenie všetkých podriadených okresných národných výborov, ústredných (jednotných) národných výborov a miestnych národných výborov v sídle okresu, a okresný národný výbor, pokiaľ ide o finančné hospodárenie všetkých podriadených miestnych národných výborov mimo miestneho národného výboru v sídle okresu.

(3) Národný výbor je povinný odstrániť závadu, ktorú shledal dohliadací národný výbor (úrad). Ak to neurobí v určenej lehote, urobí dohliadací národný výbor (úrad) nápravu bez ujmy zodpovednosti príslušných činiteľov a ich stíhania.

(4) Ak neurobí národný výbor opatrenie potrebné na vedenie finančného hospodárenia, môže ho urobiť dohliadací národný výbor (úrad).

§ 36.
Náklady dohľadu.

Všeobecné náklady spojené s vykonávaním dohľadu uhradzuje dohliadací národný výbor (úrad) zo svojich rozpočtových prostriedkov. Náklady spojené s vykonávaním prehliadok a revízií uhradzuje zpravidla dohliadací národný výbor (úrad); ak však zistí pritom hrubé nesprávnosti alebo závažné neporiadky v hospodárení, môže uložiť osobám, ktoré tieto nesprávnosti alebo neporiadky zavinily, povinnosť nahradiť celkom alebo zčasti náklad vzniknutý vykonaním prehliadky (revízie).

§ 37.
Zodpovednosť.

(1) Členovia rady národného výboru a členovia jeho finančnej komisie zodpovedajú za škody spôsobené štátu alebo sväzku ľudovej správy úmyselne alebo z hrubej nedbanlivosti prekročením oprávnení alebo nesplnením povinností, ktoré im ukladá tento zákon alebo predpisy vydané na jeho základe. Vláda môže určiť nariadením, ktorí členovia rady národného výboru sú zodpovední za vykonanie alebo nevykonanie jednotlivých opatrení a v ktorých prípadoch má sa hlasovať podľa mien.

(2) O povinnosti na náhradu škody i o jej výške rozhoduje po skončení konaní bezprostredný dohliadací národný výbor (úrad), a to buď na návrh príslušného národného výboru, alebo z úradnej povinnosti.

(3) Zodpovednosť podľa odseku 1 pominie, pokiaľ nejde o škodu spôsobenú súdne trestným činom, uplynutím troch rokov odo dňa, keď záverečné účty, prejednané národným výborom, boly predložené dohliadaciemu národnému výboru (úradu). Ak ide o škodu spôsobenú súdne trestným činom, pominie zodpovednosť uplynutím tridsať rokov od spáchania tohto činu.

Diel 9.
Zrušenie školských obcí a obvodov.

§ 38.

(1) Školské obce a školské obvody v českých zemiach sa zrušujú. Ich práva a záväzky prechádzajú na štát. Ich prostriedky v hotovosti a vo vkladoch sú rozpočtovým príjmom miestneho národného výboru v obci sídla školy.

(2) Výdavky a príjmy škôl doterajších školských obcí a obvodov sú výdavkami a príjmami jednotného rozpočtu miestneho národného výboru v obci sídla školy.

(3) Prechod vlastníckeho práva a iných pozemnoknižných práv podľa odseku 1 zapíše pozemnoknižný súd do verejných kníh na návrh okresného národného výboru s odvolaním sa na tento zákon.

Diel 10.
Spoločné a záverečné ustanovenia.

§ 39.
Trestné sankcie.

(1) Kto s úmyslom, aby dosiahol nižšie než zákonné vyrubenie dávky, poplatku alebo príspevku alebo aby sa vyhnul ich plateniu, niečo podnikne alebo opomenie, potresce sa okresným národným výborom pokutou až do 500 000 Kčs.

(2) Kto iným spôsobom prestúpi ustanovenia predpisov o dávkach, poplatkoch alebo príspevkoch, potresce sa okresným národným výborom pokutou do 1 000 Kčs.

(3) Pre prípad nevymožiteľnosti uloženej pokuty treba určiť náhradný trest väzenia (zatvorenia) podľa miery zavinenia, a to v prípadoch odseku 1 do šesť mesiacov, v prípadoch odseku 2 do sedem dní.

§ 40.
Daňové úľavy.

Od všetkých dávok a poplatkov sú oslobodené právne úkony, písomnosti a úradné úkony, ktoré sú potrebné podľa tohto zákona na prevod alebo prechod národného majetku, pokiaľ nimi dotknutý majetok neprestáva byť majetkom národným.

§ 41.
Predĺženie platnosti doterajších predpisov.

Dokiaľ nebudú vydané vykonávacie predpisy podľa tohto zákona, platia primerane alebo sú používateľné doterajšie predpisy.

§ 42.
Predĺženie platnosti predpisov o dávkach, poplatkoch a príspevkoch.

(1) S výnimkou určenou v odseku 3 naďalej platia, poprípade sú používateľné doterajšie oprávnenia národných výborov na vyberanie dávok, poplatkov a príspevkov i pravidlá pre ich vyberanie, a to do dňa, ktorý určí vláda nariadením. Do toho času o týchto dávkach, poplatkoch a príspevkoch platia, poprípade sú používateľné doterajšie predpisy. Podľa týchto predpisov možno také dávky a poplatky tiež novo zavádzať, meniť alebo zrušovať. O dávkach a poplatkoch takto novozavedených alebo zmenených platí obdobne ustanovenie prvej vety. Príspevky možno nanovo zavádzať už podľa predpisov tohto zákona.

(2) Ministerstvo financií určí po dohode s Ministerstvom vnútra, ktoré z dávok a poplatkov vyberaných národnými výbormi podľa ustanovení odseku 1, poprípade v akej miere sú príjmom príslušného národného výboru a ktoré, poprípade v akej miere plynú do všeobecnej štátnej pokladnice alebo sú príjmom národného výboru vyššieho stupňa. Výnos dávok a poplatkov až dosiaľ vyberaných národnými výbormi v prospech niektorého fondu, ktorý ďalej trvá, plynie do tohto fondu.

(3) Právo vyberať zemskú hudobnú dávku v obciach na území bývalej zeme Moravskej, sa zrušuje so zpätnou platnosťou odo dňa 1.januára 1949; dávka, ktorá bola podľa doterajších predpisov vybraná pred účinnosťou tohto zákona, sa však nevracia.

(4) Podiel 10 % na dávke zo zábav vybranej v obciach na území bývalej zeme Českej v roku 1949 a odvádzaný v prospech Pražského nemocničného fondu plynie do všeobecnej štátnej pokladnice.

§ 43.
Prechodné ustanovenie pri zmenách predpisov.

Pri zmene predpisov o vlastných dávkach, poplatkoch a príspevkoch národných výborov použijú sa predpisy doterajšie, pokiaľ ide o vyrubovanie, predpisovanie, vyberanie a vymáhanie týchto plnení za minulý čas, ak nie je v nových predpisoch určené nič iného.

§ 44.
Sanačné ustanovenia.

(1) V prípadoch, kde boly už pred účinnosťou tohto zákona urobené opatrenia, ktoré svojim obsahom zodpovedajú jeho ustanoveniam, platia za opatrenia urobené podľa tohto zákona, a to odo dňa, keď k nim došlo.

(2) Opatrenia urobené na zostavenie rozpočtov národných výborov na rok 1950 platia za urobené podľa tohto zákona.

§ 45.
Zrušovacie ustanovenia.

(1) S výhradou ustanovení §§ 41 a 42 a ustanovení odseku 2 sa zrušuje platnosť, poprípade používateľnosť všetkých predpisov, ktoré odporujú tomuto zákonu alebo upravujú veci, na ktoré sa vzťahuje tento zákon. Sú to najmä:

1.

a) zákon zo dňa 17.júla 1919, č. 421 Sb., ktorým sa mení obecný statok na kmeňové obecné imanie;

b) zákon zo dňa 12.augusta 1921, č. 329 Sb., o prechodnej úprave finančného hospodárstva obcí;

c) vládne nariadenie zo dňa 27.apríla 1922, č. 143 Sb., na vykonanie zákona zo dňa 12.augusta 1921, č. 329 Sb., o prechodnej úprave finančného hospodárstva obcí;

d) vládne nariadenie zo dňa 25.júna 1926, č. 121 Sb., ktorým sa menia pravidlá o obecnej dávke z prírastku hodnoty nehnuteľností v obciach Československej republiky;

e) zákon zo dňa 15.júna 1927, č. 77 Sb., o novej úprave finančného hospodárstva sväzkov územnej samosprávy;

f) ustanovenia § 1 ods. 4, §§ 76 až 87, § 89 a § 96 zákona zo dňa 14.júla 1927, č. 125 Sb., o organizácii politickej správy;

g) vládne nariadenie zo dňa 3.novembra 1927, č. 157 Sb., ktorým sa vykonáva zákon zo dňa 15.júna 1927, č. 77 Sb., o novej úprave finančného hospodárstva sväzkov územnej samosprávy;

h) vládne nariadenie zo dňa 26.januára 1928, č. 15 Sb., ktorým sa menia vzorné pravidlá, uverejnené v dodatkoch k vládnemu nariadeniu zo dňa 27.apríla 1922, č. 143 Sb., a vydávajú ďalšie vzorné pravidlá pre obecné dávky a poplatky;

ch) zákon zo dňa 27.novembra 1930, č. 169 Sb., ktorým sa mení a doplňuje zákon zo dňa 15.júna 1927, č. 77 Sb., o novej úprave finančného hospodárstva sväzkov územnej samosprávy;

i) zákon zo dňa 9.apríla 1935, č. 69 Sb., o finančných opatreniach v odbore územnej samosprávy;

j) vládne nariadenie zo dňa 25.marca 1936, č. 69 Sb., ktorým sa menia a doplňujú niektoré ustanovenia zákona zo dňa 9.apríla 1935, č. 69 Sb., o finančných opatreniach v odbore územnej samosprávy;

k) vládne nariadenie zo dňa 6.februára 1937, č. 19 Sb., o niektorých zmenách predpisov, týkajúcich sa úpravy finančného hospodárstva sväzkov územnej samosprávy, vzhľadom na niektoré ustanovenia zákona zo dňa 2.júla 1936, č. 226 Sb., ktorým sa mení a doplňuje zákon o priamych daniach.

2.

a) Vládne nariadenie zo dňa 22.decembra 1938, č. 371 Sb., ktorým sa mení zákon o novej úprave finančného hospodárstva sväzkov územnej samosprávy;

b) vládne nariadenie zo dňa 23.januára 1941, č. 36 Sb., o úprave vyberania obecnej dávky z nápojov;

c) vládne nariadenie zo dňa 5.decembra 1940, č. 72 Sb., z roku 1941, o niektorých ďalších finančných opatreniach v odbore územnej samosprávy,

d) vládne nariadenie zo dňa 27.marca 1941, č. 159 Sb., o niektorých zmenách vzorných pravidiel pre vyberanie obecných poplatkov a dávok, najmä pokiaľ ide o poplatky za úradné úkony a o trestné ustanovenia;

e) vládne nariadenie zo dňa 16.októbra 1941, č. 421 Sb., ktorým sa vydávajú nové vzorné pravidlá pre obecnú dávku od psov;

f) vládne nariadenie zo dňa 28.marca 1942, č. 126 Sb., o niektorých opatreniach v odbore obecných prirážok;

g) nariadenie zo dňa 6.novembra 1942, č. 398 Sb., ktorým sa doplňujú vzorné pravidlá pre obecnú dávku od psov;

h) nariadenie zo dňa 18.mája 1943, č. 128 Sb., o dávke zo zábav;

ch) nariadenie zo dňa 18.júna 1943, č. 174 Sb., o niektorých opatreniach v odbore dávky zo zábav;

i) vládne nariadenie zo dňa 3.júla 1943, č. 203 Sb., o zmene zákona zo dňa 12.augusta 1921, č. 329 Sb., o prechodnej úprave finančného hospodárstva obcí;

j) ustanovenie pol.č. 1 prílohy II vládneho nariadenia zo dňa 9.novembra 1943, č. 314 Sb., o zjednodušení verejnej správy;

k) vládne nariadenie zo dňa 2.mája 1944, č. 106 Sb., o novej úprave prirážok svázkov územnej samosprávy k priamym daniam;

l) nariadenie zo dňa 13.marca 1945, č. 27 Sb., o ďalšom zjednodušení v odbore územnej samosprávy.

3.

a) Ustanovenie § 11 zákona zo dňa 25.júla 1939, č. 190 Sl.z., o verejnej správe vnútornej;

b) zákon zo dňa 7.novembra 1940, č. 290 Sl.z., ktorým sa menia niektoré predpisy o finančnom hospodárení miest a obcí;

c) vyhláška zo dňa 31.decembra 1940, č. 3 Ú.n. z roku 1941, ktorou sa vyhlasujú záväzné pravidlá o vyberaní obligatórnych dávok obecných (v znení opráv č. 32/1941 Ú.n. a č. 339/1941 Ú.n.).

4.

a) Nariadenie vlády Slovenskej národnej rady zo dňa 7.februára 1946, č. 10 Sb.n.SNR, o dočasnej úprave finančného hospodárenia okresov;

b) zákon zo dňa 20.decembra 1946, č. 249 Sb., o dočasnej úprave finančného hospodárstva svázkov územnej samosprávy a niektorých iných osôb verejného práva;

c) vládne nariadenie zo dňa 25.marca 1947, č. 40 Sb., ktorým sa upravujú sadzby obecných dávok a poplatkov a robia niektoré ďalšie opatrenia v tomto odbore;

d) vyhláška zo dňa 14.mája 1948, č. 803 Ú.v., ktorou sa pozmeňujú pravidlá o vyberaní obecných dávok a poplatkov a vydávajú jednotné pravidlá o vyberaní obecnej dávky z nápojov;

e) zákon zo dňa 20.júla 1948, č. 205 Sb., ktorým sa menia a doplňujú predpisy o dočasnej úprave finančného hospodárstva svázkov ľudovej správy a niektorých iných osôb verejného práva;

f) zákon zo dňa 19.júla 1948, č. 209 Sb., o prechodnej úprave v odbore obecných dávok a poplatkov;

g) ustanovenie § 32, ods. 2 zákona zo dňa 21.decembra 1948, č. 280 Sb., o krajskom zriadení;

h) nariadenie ministra financií zo dňa 31.decembra 1948, č. 326 Sb., o výkone poukazovacieho práva a organizácii pokladničnej a účtovnej služby pre krajské a okresné národné výbory;

ch) nariadenie ministra financií zo dňa 29.januára 1949, č. 45 Sb., o povinnom zriadení šekových účtov miestnych národných výborov a o ich povinnom zapojení do šekovej služby Poštovej sporiteľne, národného podniku;

i) ustanovenie § 8 zákona zo dňa 11.mája 1949, č. 142 Sb., o výkone ľudovej správy v sídlach krajov;

j) vládne nariadenie zo dňa 12.júla 1949, č. 188 Sb., ktorým sa vydávajú vzorné pravidlá pre vyberanie obecnej dávky zo zmrzliny.

(2) Ustanovenie zákona zo dňa 19.decembra 1949, č. 274 Sb., o vyberaní náhradných prirážok k priamym daniam na daňový rok 1950, zostáva nedotknuté.

§ 46.
Rezortná príslušnosť.

(1) Pokiaľ v tomto zákone nie je určené inak, náleží jeho vykonanie do príslušnosti Ministerstva vnútra.

(2) Veci dávok, poplatkov a príspevkov spadajú do pôsobnosti Ministerstva financií, ktoré postupuje po dohode s Ministerstvom vnútra.

§ 47.

Účinnosť a vykonanie.

Tento zákon nadobúda účinnosť dňom 1.januára 1950; vykonajú ho ministri vnútra a financií po dohode so zúčastnenými členmi vlády.

Gottwald v. r.

Dr. John v. r.

Zápotocký v. r.

Nosek v. r.

Kabeš v. r.

Vydavateľ Zbierky zákonov Slovenskej republiky a prevádzkovateľ právneho a informačného portálu Slov-Lex dostupného na webovom sídle www.slov-lex.sk je Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky, Župné námestie 13, 813 11 Bratislava, tel.: 02 571 01 000, e-mail: helpdesk@slov-lex.sk.